

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І ТУРИЗМУ

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕНЕДЖМЕНТ І ПРАВО В СИСТЕМІ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ПОСЛУГ**

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія

спеціалізація/освітньо-професійна програма: 227.2 Ерготерапія

освітньо-професійна програма: Ерготерапія

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ВК.ЕТ 9

мова навчання: українська

Розробники:

Терещенко Аліна Віталіївна, викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії, alina.tereshchenko@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формулювання теоретичних знань і практичних навичок для ефективної реалізації та керування процесом реабілітації, зокрема, ерготерапії, для втілення принципів менеджменту та маркетингу та розуміння правових аспектів роботи ерготерапевта. Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС. Основні теми: Система охорони здоров'я України і місце ерготерапевта в ній. Роль та функції менеджера і супервізора у системі реабілітаційних послуг. Ефективна комунікація, менеджмент змін та вирішення проблем. Маркетинг надання реабілітаційних та ерготерапевтичних послуг. Поняття лідерства, функції та завдання лідера в сфері реабілітаційних послуг. Оцінка і стратегії покращення надання реабілітаційних та ерготерапевтичних послуг. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та іспиту.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at formulating theoretical knowledge and practical skills for the effective implementation and management of the process of rehabilitation, in particular, ergotherapy, for the implementation of management and marketing principles and understanding of the legal aspects of the ergotherapist's work. Discipline - 4 ECTS credits. Main topics: Ukraine's health care system and the place of the ergotherapist. Role and functions of manager and supervisor in rehabilitation services. Effective communication change management and problem solving. Marketing of rehabilitation and ergotherapeutic services. The concept of leadership, function and tasks of the leader in the field of rehabilitation services. Assessment and strategies for improving the provision of rehabilitation and ergotherapeutic services. The final grade is formed taking into account the results of the current control and examination.

Мета навчальної дисципліни – набуття теоретичних знань та практичних навичок реалізації та керування процесом надання реабілітаційних послуг.

Обсяг навчальної дисципліни – 4 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції ї	лабораторн і	практичні	семінарсь кі		
Денна	12	0	28	0	80	120

Статус навчальної дисципліни: за вибором.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії», «Медичне право, професійна етика та деонтологія», «Іноземна мова у сфері охорони здоров'я», «Соціальний захист і права осіб із інвалідністю», «Соціальна психологія та психологія праці»;

на другому (магістерському) рівні вищої освіти: «Інформаційні технології у науковій діяльності з фізичної терапії та ерготерапії», «Громадське здоров'я».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього го	у тому числі			усього			
		л.	прак.	с. р.		л.	прак.	с. р.
Тема 1. Система охорони здоров'я України і місце ерготерапевта в ній.	20	2	4	14				
Тема 2. Роль та функції менеджера і супервізора у системі реабілітаційних послуг.	32	2	8	22				
Тема 3. Ефективна комунікація, менеджмент змін та вирішення проблем.	26	2	6	18				
Тема 4. Маркетинг надання реабілітаційних та ерготерапевтичних послуг.	14	2	2	10				
Тема 5. Поняття лідерства, функції та завдання лідера в сфері	14	2	2	10				

реабілітаційних послуг.								
Тема 6. Оцінка і стратегії покращення надання реабілітаційних та ерготерапевтичних послуг.	14	2	6	6				
Всього годин:	120	12	28	80				

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Система охорони здоров'я України і місце ерготерапевта в ній.

Роль та функції ерготерапевта у системі охорони здоров'я та соціальної політики. Правові аспекти роботи ерготерапевта.

Тема 2. Роль та функції менеджера і супервізора у системі реабілітаційних послуг.

Роль та функції менеджера. Планування та організація робочого процесу у сфері надання реабілітаційних послуг. Оцінка результатів та контроль ефективності. Менторство.

Роль та функції супервізора. Моделі супервізії. Шляхи досягнення ефективної супервізії.

Тема 3. Ефективна комунікація, менеджмент змін та вирішення проблем.

Види комунікації. Способи ефективною співпраці із організаціями, керівниками та підлеглими. Стратегії для покращення комунікації.

Навики, необхідні для створення та менеджменту змін. Протидія змінам. Зміни як проблема і способи їх вирішення.

Тема 4. Маркетинг надання реабілітаційних та ерготерапевтичних послуг.

Поняття «маркетинг». Компоненти маркетингового процесу. Особливості маркетингу у сфері реабілітаційних послуг.

Тема 5. Поняття лідерства, функції та завдання лідера в сфері реабілітаційних послуг.

Поняття «лідерство»; теорії лідерства; функції та завдання лідера у сфері надання реабілітаційних послуг. Стать і лідерство. Формування лідера у команді.

Тема 6. Оцінка і стратегії покращення надання реабілітаційних та ерготерапевтичних послуг.

Що таке якість та як її оцінити. Використання кола: планування-виконання-перевірка у реабілітаційних послугах. Шляхи до підвищення якості надання реабілітаційних послуг.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Система охорони здоров'я України і місце ерготерапевта в ній.	1. Роль та функції ерготерапевта у системі охорони здоров'я України.	2
	2. Правові аспекти роботи ерготерапевта.	2
Тема 2. Роль та функції менеджера і супервізора у системі реабілітаційних послуг.	3. Менеджмент реабілітаційних послуг та функції менеджера.	2
	4. Планування, організація та контроль як функції менеджера реабілітаційних послуг.	2
	5. Компетентності менеджера ерготерапевтичних послуг.	2
	6. Супервізія у системі реабілітаційних послуг.	2
Тема 3. Ефективна комунікація, менеджмент змін та вирішення проблем.	7. Види та способи комунікації.	2
	8. Навички створення і керування змінами.	2
	9. Зміна як проблема і підхід, орієнтований на вирішення проблем.	2
Тема 4. Маркетинг надання реабілітаційних та ерготерапевтичних послуг.	10. Використання принципів маркетингу у системі реабілітаційних послуг.	2
Тема 5. Поняття лідерства, функції та завдання лідера в сфері реабілітаційних послуг.	11. Формування постаті лідера.	2
Тема 6. Оцінка і стратегії покращення	12. Методи оцінки якості надання реабілітаційних послуг.	2

надання реабілітаційних та ерготерапевтичних послуг.	13. Застосування кола «виконання-планування-перевірка».	2
	14. Шляхи до покращення надання ерготерапевтичних послуг.	2
Всього годин:		28

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Система охорони здоров'я України і місце ерготерапевта в ній.	1. Порівняння систем охорони здоров'я України та країн Європи і Північної Америки.	4
	2. Ліцензування у системі реабілітаційних послуг.	4
	3. Юридична відповідальність та захист працівників сфери реабілітації.	4
	4. Підготовка до практичних занять із теми 2.	2
Тема 2. Роль та функції менеджера і супервізора у системі реабілітаційних послуг.	5. Планування та організація надання послуг.	4
	6. Контроль за наданням реабілітаційних послуг.	4
	7. Менторство.	4
	8. Моделі супервізії.	4
	9. Теорії мотивації та задоволення співробітників.	4
	10. Підготовка до практичних занять із теми 3.	2
Тема 3. Ефективна комунікація, менеджмент змін та вирішення проблем.	11. Теорії комунікації.	4
	12. Прагматичні стратегії покращення навичок комунікації.	4
	13. Ефективна письмова комунікація.	4
	14. Рівні змін.	2
	15. Опір до змін.	2
	16. Підготовка до практичних занять з теми 4.	2
Тема 4. Маркетинг надання реабілітаційних та	17. Компоненти маркетингового процесу.	4
	18. Визначення і розуміння популяції для здійснення маркетингу.	4

ерготерапевтичних послуг.	19. Підготовка до практичних занять з теми 5.	2
Тема 5. Поняття лідерства, функції та завдання лідера в сфері реабілітаційних послуг.	20. Теорії лідерства.	4
	21. Стать та лідерство.	4
	22. Підготовка до практичних занять з теми 6.	2
Тема 6. Оцінка і стратегії покращення надання реабілітаційних та ерготерапевтичних послуг.	23. Принципи безперервного підвищення якості.	6
Всього годин:		80

Очікувані результати навчання з дисципліни: формулювання теоретичних знань і практичних навичок для ефективної реалізації процесу ерготерапії осіб неврологічного профілю, завдяки:

знанням: обмежень в активності людини, що спричинені травмами та захворюваннями нервової системи; моделей та теоретичних рамок практики в ерготерапії, які використовуються у нейрореабілітації; особливостей побудови процесу ерготерапії в клієнтоцентричній практиці, який ґрунтується на використанні науково-доказової бази;

умінням: підтримувати терапевтичні стосунки з клієнтом, членами його родини та професійні взаємовідносини з фахівцями міждисциплінарної команди; будувати, реалізовувати та корегувати процес ерготерапії для зазначеної категорії осіб.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Робочою програмою навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущено здобувачем вищої освіти. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему

1. Роль та функції ерготерапевта у системі охорони здоров'я України.	Презентації. Есе. Експрес-контроль.	6
2. Правові аспекти роботи ерготерапевта.	Презентації. Есе. Експрес-контроль.	6
3. Менеджмент реабілітаційних послуг та функції менеджера.	Презентації. Есе. Експрес-контроль.	6
4. Планування, організація та контроль як функції менеджера реабілітаційних послуг.	Симуляції. Презентації. Розбір випадків.	8
5. Компетентності менеджера ерготерапевтичних послуг.	Симуляції. Презентації. Розбір випадків.	8
6. Супервізія у системі реабілітаційних послуг.	Симуляції. Розбір випадків. Презентації.	6
7. Види та способи комунікації.	Симуляції. Розбір випадків.	8
8. Навички створення і керування змінами.	Симуляції. Розбір випадків.	8
9. Зміна як проблема і підхід, орієнтований на вирішення проблем.	Симуляції. Розбір випадків. Презентації.	8
10. Використання принципів маркетингу у системі реабілітаційних послуг.	Розбір випадків. Презентації. Есе.	6
11. Формування постаті лідера.	Презентації. Есе.	6
12. Методи оцінки якості надання реабілітаційних послуг.	Презентації. Есе. Розбір випадків.	8
13. Застосування кола «виконання-планування-перевірка».	Презентації. Есе. Розбір випадків.	8
14. Шляхи до покращення надання ерготерапевтичних послуг.	Розбір випадків. Презентації. Есе.	8
Всього балів		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного (семінарського, лабораторного) заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку/екзамену не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Заліки/екзамени проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Критерії оцінки

1. Експрес-контроль оцінюється у 2 бали: 2 бали – студент повністю засвоїв матеріал, логічно викладає його, робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує. 1 бал – студент засвоїв матеріал на репродуктивному рівні (переказування), відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок. 0 бал – студент не відповів на поставлені питання, або відповідь була цілком невідповідною.
2. Комп'ютерна презентація студентів оцінюються у 4 бали: 4 бали – робота має самостійний і творчий характер. Тема повністю розкрита. Матеріал викладений логічно, послідовно, обґрунтовано. Під час презентації студент орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначеної проблеми, володіє майстерністю усної доповіді. 3 бали – простежується творчий підхід при підготовці презентації. Тема повністю розкрита, матеріал подано послідовно. Інколи спостерігається порушення логіки. Презентація оформлена згідно вимог. Під час презентації студент вільно володіє і орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. 2 бали – загальний зміст недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки, встановлювати співвідношення між частинами. Студент не повністю розкрив тему, вивчено недостатню кількість джерел інформації. Під час презентації студент володіє інформацією на початковому рівні. 1 бал – презентація підготовлена нашвидку, фрагментарно. Відзначений не самостійний підхід до виконання. Тема розкрита частково. Під час презентації студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Структура доповіді не витримана, матеріал побудовано не логічно. 0 балів – презентація не підготовлена.
3. Симуляції оцінюється у 4 бали: 4 бали – студент повною мірою засвоїв симуляцію і демонструє правильну техніку поведінки під час її виконання. 3 бали – студент повною мірою засвоїв симуляцію, демонструє її виконання з невеликими технічними помилками. 2 бали – студент частково засвоїв симуляцію, демонструє помилки при її виконанні, змінює виконання при отриманні зворотнього зв'язку від викладача. 1 бал –

студент частково засвоїв симуляцію, демонструє значні помилки при її виконанні, не змінює виконання при отриманні зворотнього зв'язку від викладача. 0 балів – студент не бере участі у симуляції.

4. Розбір випадків оцінюються у 3 бали: 3 бали – студент повністю розуміє умови завдання, самостійно знаходить правильне рішення, може пояснити свій вибір. 2 бали – студент розуміє умови завдання, знаходить рішення, має труднощі з поясненням свого вибору. 1 бал – студент частково розуміє умови завдання, не може знайти правильне рішення без підказки, не може пояснити свій вибір. 0 бал – студент не може розв'язати завдання кейсу.
5. Реферати чи есе студентів оцінюються у 4 бали. 4 бали – робота має самостійний і творчий характер. Тема повністю розкрита. Матеріал викладений логічно, послідовно, обґрунтовано. Реферат чи есе оформлені згідно вимог. Обсяг відповідає нормі. Під час захисту студент орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначеної проблеми. 3 бали – тема розкрита, матеріал подано відповідно пунктам плану, використано запропоновані джерела інформації. Інколи спостерігається порушення логіки. Реферат чи есе оформлені згідно вимог. Обсяг відповідає встановленій нормі. Під час захисту студент вільно володіє і орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. 2 бали – лише простежується спроба підійти до написання реферату чи есе самостійно і творчо. Однак план реферату чи есе не досконалий. Загальний зміст недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки, встановлювати співвідношення між частинами. Обсяг відповідає нормі. Під час захисту студент володіє інформацією на початковому рівні. 1 бали – реферат чи есе написані на швидку, фрагментарно. План відсутній або не відповідає змісту і формі. Тема розкрита частково. Під час захисту студент оперує лише загальними фразами. Структура доповіді не витримана, матеріал побудовано не логічно. 0 балів – реферат чи есе не написані і не захищені.

Підсумковий контроль

Екзаменаційні вимоги:

1. Роль та функції ерготерапевта у системі охорони здоров'я та соціальної політики.
2. Правові аспекти роботи ерготерапевта.
3. Роль та функції менеджера.
4. Планування та організація робочого процесу у сфері надання реабілітаційних послуг.
5. Оцінка результатів та контроль ефективності.
6. Менторство.
7. Роль та функції супервізора.
8. Моделі супервізії.
9. Шляхи досягнення ефективної супервізії.

10. Види комунікації.
11. Способи ефективної співпраці із організаціями, керівниками та підлеглими.
12. Стратегії для покращення комунікації.
13. Навики, необхідні для створення та менеджменту змін.
14. Протидія змінам.
15. Зміни як проблема і способи їх вирішення.
16. Поняття «маркетинг».
17. Компоненти маркетингового процесу.
18. Особливості маркетингу у сфері реабілітаційних послуг.
19. Поняття «лідертсво»; теорії лідерства; функції та завдання лідера у сфері надання реабілітаційних послуг.
20. Стать і лідерство.
21. Формування лідера у команді.
22. Що таке якість та як її оцінити.
23. Використання кола: планування-виконання-перевірка у реабілітаційних послугах.
24. Шляхи до підвищення якості надання реабілітаційних послуг.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Осовська Г.В., Осовський О.А. Основи менеджменту: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2006. - 664 с.
2. Виханский О.С, Наумов А. И. Менеджмент: Учебник. Москва: Гардарики, 2003. - 523 с.
3. Подопригора М.Г. Деловая этика: Учебное пособие. Таганрог: ТТИ ЮФУ, 2012. – 116 с.
4. Чеботар С.І., Ларіна Я.С., Луцій, О.П. Маркетинг: Навчальний посібник. Київ: Наш час, 2007. – 504 с.
5. Павленко А. Ф., Войчак А. В. Маркетинг: Підручник. Київ: КНЕУ, 2003. – 246 с.
6. Моргулець О.Б. Менеджмент у сфері послуг. Навчальний посібник. Центр навчальної літератури, 2019. – 384 с.
7. Braveman B. Leading & Managing Occupational Therapy Services: An Evidence-Based Approach. F.A. Davis Company, 2006. – 416 p.

Додаткова література:

1. Примак Т. О. Маркетинг: Навчальний посібник. Київ: МАУП, 2004. – 228 с.
2. Виноградський М.Д., Шканова О.М. Організація праці менеджера: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2002. – 518 с.

3. Скаженик Е.Н. Практикум по деловому общению. Таганрог: ТРТУ, 2005. – 99 с.
4. Цзиці Лі. Лідерські якості менеджерів: вектори успіху. [Монографія]. Центр навчальної літератури, 2018. – 184 с.
5. Негрей М. В., Тужик К. Л. Теорія прийняття рішень [Навчальний посібник]. Центр навчальної літератури, 2018. – 272 с.
6. Скібіцький О.М. Лідерство та стиль роботи менеджера. Навчальний посібник. Центр навчальної літератури, 2010. – 192 с.

Електронні ресурси:

1. Cochrane Library. [Internet]. Available at: <https://www.cochrane.org/>
2. Egrotherapy Evidence Database. [Internet]. Available at: <http://www.otseeker.com/Resources/WhatIsEvidenceBasedPractice.aspx>
3. Сайт Всесвітньої Федерації Ерготерапевтів <http://wfot.org>
4. Pub Med. [Internet]. Available at: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>